

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 109/2022-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a maloletých sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených zákonným zástupcom – matkou [REDAKOVANÉ], všetci spoločne zastúpení URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 P 245/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. novembra 2021 v znení jej písomných doplnení domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods.2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a práva podľa čl. 14 ods.1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) postupom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 P 245/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka (matka a zákonná zástupkyňa maloletých sťažovateľov, pozn.) bola účastníčkou konania o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vedeného na okresnom súde pod sp.zn. 8 P 90/2019. Manželstvo sťažovateľky bolo rozsudkom okresného súdu č. k. 8 P 90/2019- 23 z 15. januára 2019 (právoplatným 13. februára 2019, pozn.) rozvedené a na čas po rozvode manželstva vo veci úpravy pomerov rodičov k maloletým deťom okresný súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa maloleté deti zverili do osobnej starostlivosti

matky a otec sa zaviazal prispievať na ich výživu sumou 150 eur mesačne na každé z nich. Sťažovateľka následne podala 30. októbra 2019 na okresnom súde návrh na určenie výživného pre maloleté deti za obdobie troch rokov späť od podania návrhu, vynímajúc čas po právoplatnosti rozsudku č. k. 8 P 90/2019-23 z 15. januára 2019.

2.1 Sťažovatelia zdôrazňujú, že celková doterajšia dĺžka napadnutého konania predstavuje dva roky, pričom okresný súd vo veci zatiaľ právoplatne nerozhodol. V napadnutom konaní, ktorého predmetom je rozhodovanie vo veciach starostlivosti o maloletých (úprava rodičovských práv a povinností k maloletým deťom), je podľa sťažovateľov „... *absencia meritórneho rozhodnutia trvalo upravujúca výkon rodičovských práv a povinností vzhľadom na zbytočne zdĺhavé súdne konanie absolútnym neoprávneným zásahom do základných práv sťažovateľov, oberajúcich ich o možnosť tráviť čas so svojou rodinou ...*“.

2.2 Písomnými doplneniami svojej ústavnej sťažnosti z 3. januára 2022, zo 14. januára 2022 a z 31. januára 2022 sťažovatelia opakovane poukazujú na neprimeranú dĺžku súdneho konania, v ktorom nie je právoplatne rozhodnuté aspoň súdom prvej inštancie a nie je rozhodnuté ani o trovách konania, čím dochádza k porušeniu základných práv sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a uvádzajú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k starostlivosti o maloletých.

3. Sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti žiadajú, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie rozhodol nálezom, že boli porušené nimi namietané práva (bod 1), a prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov. Súčasne sa domáhajú priznania finančného zadosťučinenia v sume 4 500 eur pre sťažovateľku a v sume 4 000 eur každému z maloletých sťažovateľov a náhrady trov konania v sume 933,29 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia síce rozsiahlo popisujú, v čom spočíva naplnenie predpokladov prípustnosti ich ústavnej sťažnosti a v čom vidia splnenie predpokladov na vyslovenie porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu a ESLP, ale k samotnej veci iba všeobecne konštatujú, že napadnuté konanie je poznačené zbytočnými prieťahmi, pričom postup okresného súdu sa vyznačuje nehospodárnosťou, neefektívnosťou a nesústredenosťou (čo však bližšie nešpecifikujú, pozn.). Vo vzťahu k predmetu konania apelujú na to, že tento si vyžaduje osobitnú rýchlosť, keďže napadnuté konanie patrí aj v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe ESLP medzi tzv. prioritné, v ktorých ma súd dbať na čo najrýchlejším spôsobom vydané kvalitné rozhodnutie. Sťažovatelia podali 15. apríla 2020 sťažnosť predsedovi súdu na prieťahy v konaní, avšak ani napriek tomuto prostriedku nápravy nedošlo k urýchleniu rozhodovania v ich veci. Právnomu zástupcovi sťažovateľov bolo 1. októbra 2021 doručené upovedomenie okresného súdu o zrušení termínu pojednávania (nariadeného na 5. októbra 2021, pozn.) z dôvodu žiadosti otca, ktorej súd vyhovel.

4.1 K právnej a faktickej zložitosti predmetu sporu sťažovatelia uvádzajú, že v uvedenom prípade nejde o takú mieru skutkovej zložitosti, ktorou by bolo možné ospravedlniť skutočnosť, že okresný súd ani po dvoch rokoch nedospel k ukončeniu veci. Vo vzťahu k významu veci pre sťažovateľov títo uvádzajú, že jej konečné vyriešenie je pre nich mimoriadne významné, tento záujem má bez pochyb aj otec maloletých deti, pričom skoré rozhodnutie je prirodzene v najlepšom záujme maloletých (bod 7 ústavnej sťažnosti).

4.2 Sťažovatelia žiadajú ústavný súd aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia za nehmotnú ujmu v podobe intenzívneho zásahu do ich základných ľudských práv a stratu dôvery v naplnenie pojmu materiálny právny štát, za ktorú nesie zodpovednosť okresný súd. Pri obsiahlom odôvodnení výšky finančného zadosťučinenia (v rozsahu 6 strán predloženej ústavnej sťažnosti, pozn.) sťažovatelia opierajú svoj výpočet o rozhodnutia ESLP, avšak primárne vychádzajú najmä zo stanoviska občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. Cpjn 206/2010 z 13. apríla 2011. Pri výpočte finančného zadosťučinenia sťažovatelia zohľadnili infláciu s odôvodnením, že stanovisko bolo prijaté pred približne deviatimi rokmi. Tiež pri jeho určení zvýšili vypočítanú sumu o 50 %, aby bol zachovaný vzťah primeranosti medzi utrpenu ujmu a odškodnením, s pripočítaním prípustného zvýšenia o 20 % za to, že na priesťahoch v konaní nemajú žiadne zavinenie sťažovatelia, obdobne prípustné zvýšenie o 20 % za to, že na priesťahoch má zavinenie výlučne okresný súd, a zvýšenie s ohľadom na prioritné konanie v tejto veci zohľadňujúce zásah do práv sťažovateľov väčšieho rozsahu. Svoj uplatnený nárok odôvodňujú tým, že okresný súd rozhodujúci o návrhu rozhoduje súčasne o budúcnosti maloletých sťažovateľov, ktorým súčasná úprava škodí, čím konajúci súd priviedol rodinu sťažovateľov do stavu právnej neistoty (bod 93 ústavnej sťažnosti).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľov je námietka porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu postupom okresného súdu v napadnutom konaní, pričom nosným argumentom sťažovateľov je poukázanie na doterajšiu dĺžku súdneho sporu v trvaní 2 rokov.

III.1. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 a 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, IV. ÚS 120/2018) a môžu byť ústavným súdom posudzované spoločne.

7. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

8. Ústavný súd vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti považoval v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z.z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) za vhodné požiadať okresný súd o vyjadrenie k jej obsahu.

8.1 Okresný súd vo svojom vyjadrení č. k. 1SprV 2235/21 zo 16. decembra, súčasťou ktorého je aj podrobný chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní, uviedol, že argumentácia sťažovateľov obsahuje zásadné nepresnosti a účelové tvrdenia, ktoré nekorešpondujú s predmetom konania. Rozhodnutia ESLP, na ktoré sťažovatelia v tejto súvislosti poukazujú, vychádzajú z iného skutkového stavu a predmetu konania, ako tomu je v prejednávanej veci pod sp. zn. 8 P/245/2019. Ústavná sťažnosť v značnom rozsahu obsahuje len všeobecné vyjadrenia a je nekonkrétne, nie je z nej vôbec zrejmé, v čom by podľa sťažovateľov mala spočívať nesústredenosť, nehospodárnosť a „nekoordinované“ konanie súdu. Sumarizujúc len konkrétne uvedené nedostatky v postupe súdu, je možné konštatovať, že vytýkané pochybenia sťažovatelia konkretizujú len v bode 32 časti VI sťažnosti (zrejme správne má ísť o časť IV), kde vytýkajú, že dodnes o návrhu matky nebolo právoplatne rozhodnuté a tiež že 1. októbra 2021 bolo právnomu zástupcovi sťažovateľov doručené upovedomenie súdu, podľa ktorého ruší termín pojednávania z dôvodu žiadosti otca, ktorej vyhovel, a ďalej v bodoch 90 a 91 časti VII, kde namietajú celkovú dĺžku konania.

8.2 Vec je síce možné považovať za vec bežnej odbornej náročnosti, avšak vo veciach priznania výživného do minulosti je potrebné vykonať dokazovanie na ustálenie základu nároku, ktorý nevyplýva len z existencie samotnej vyživovacej povinnosti rodiča k deťom, ale najmä na účel ustálenia a preukázania existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré umožňujú a odôvodňujú výživné priznať spätne a následne sa zaoberať požadovanou výškou nároku. Úprava pomerov rodičov k maloletým deťom je v prípade sťažovateľov ukončená právoplatným rozhodnutím okresného súdu v konaní sp. zn. 8 P 90/2018, teda maloletým deťom nehrozí žiadna ujma, doba konania nebude mať žiadne nezvratné dôsledky pre vzťah rodiča a dieťaťa.

8.2 Pri posúdení postupu samotných sťažovateľov, resp. sťažovateľky (matky maloletých) vyvstáva aj otázka, ako sama sťažovateľka dbala na práva detí, ak návrh na určenie výživného na čas do rozvodu manželstva za obdobie troch rokov spätne podala až osem mesiacov po právoplatnom skončení konania sp. zn. 8 P 90/2018. Na okresnom súde boli vedené už v minulosti konania sp. zn. 8 P 86/2015 o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv (na návrh otca zastavené z dôvodu späťvzatia, keďže došlo k obnoveniu spoluzitia), sp. zn. 9 P 187/2016 o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv (na návrh sťažovateľky zastavené z dôvodu späťvzatia, keďže došlo k obnoveniu spoluzitia). Samotný návrh sťažovateľky vykazoval vady, keď právny zástupca sťažovateľky nepredložil plnú moc na zastupovanie v konaní ani na výzvu súdu. Okresný súd uvádza, že v napadnutom konaní je potrebné vykonať rozsiahlejšie dokazovanie, ktoré v celom rozsahu nebolo sťažovateľmi označené v podanom návrhu. Argumentácia sťažovateľov nie je spôsobilá odôvodniť ani priznanie finančného zadostučinenia, ani nimi požadovanú výšku. Sťažovateľmi uplatnený nárok títo ani konkrétne neodôvodňujú s výnimkou bodu 93 ústavnej sťažnosti, ktorá však nezodpovedá skutkovému stavu veci (k tomu pozri aj bod 4.2 poslednú vetu odôvodnenia tohto rozhodnutia, pozn.).

8.3. V neposlednom rade okresný súd poukazuje na to, že priebeh napadnutého konania bol výrazne ovplyvnený celospoločenskou situáciou a opatreniami prijatými v súvislosti s ochorením COVID-19 (povinná karanténa zákonnej sudkyne v období október – november 2020, zrušenie pojednávania z dôvodu vyhláseného núdzového stavu, zrušenie pojednávania z dôvodu PN zákonnej sudkyne

nariadeného 25. novembra 2021, pozn.). Aj keď konanie trvá určitý čas, vzhľadom na jeho predmet, stav dokazovania, ako aj uvádzané okolnosti nemožno považovať celkovú dĺžku konania za extrémnu. Postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu sťažovateľmi namietaných práv v v ústavnoprávnej intenzite, a preto okresný súd navrhuje ich ústavnú sťažnosť odmietnuť.

9. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (napr. I. ÚS 358/2019, I. ÚS 85/2021).

10. Sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti neoznačili žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala existenciu zbytočných prietahov, nimi opakovane tvrdenú nečinnosť alebo nesústredenú činnosť okresného súdu. Ústavný súd pri posúdení opodstatnenosti sťažovateľmi uvádzaných tvrdení vychádzal z obsahu vyjadrenia okresného súdu a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu. V napadnutom konaní okresný súd rozhodoval o návrhu sťažovateľov v režime procesnej právnej úpravy obsiahnutej v § 111 písm. c) Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) v spojení s § 36 a § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Komplexným posúdením uskutočnených úkonov v chronologickom slede vo vzťahu k momentu podania ústavnej sťažnosti (2. novembra 2021), jej obsahu zameraného na „*neprimeranosť*“ dĺžky napadnutého konania a „*nehospodárnosť, neefektívnosť a nesústredenosť*“ okresného súdu, s prihliadnutím na početnosť procesných úkonov a určitú skutkovú zložitnosť prejednávanej veci ústavný súd nevzhladol v postupe okresného súdu žiadne pochybenia, ktoré by mali za následok vznik neodôvodnených prietahov.

10.1 Okresný súd po doručení návrhu sťažovateľov (zastúpených právnym zástupcom, pozn.) na určenie výživného pre maloleté deti na čas pred rozvodom manželstva za obdobie od 30. júna 2016 do 13. februára 2019 (návrh doručený okresnému súdu 31. októbra 2019, pozn.) vykonával jednotlivé procesné úkony úplne plynule. V prvom rade odstraňoval vady podaného návrhu, ku ktorému nebolo pripojené plnomocenstvo právneho zástupcu na zastupovanie sťažovateľov v napadnutom konaní, keď 14. januára 2020 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na predloženie plnej moci, na ktorú tento žiadnym pôsobom nereagoval, hoci ju 13. februára 2020 riadne prevzal. Sťažovatelia 15. apríla 2020 predložili predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní (podanie podpísané právnym zástupcom sťažovateľov, pozn.). Okresný súd pristúpil k predvolaniu matky na informatívny výsluch uskutočnený 23. apríla 2020, na ktorom sťažovateľka vzala na vedomie, že jej právny zástupca namieta prietahy v napadnutom konaní, v ktorom však nie je ním predložené plnomocenstvo na jej zastupovanie. Zákonná sudkyňa zároveň poučila sťažovateľku aj o možnosti späťvzatia návrhu v prípade absencie dôvodov hodných osobitného zreteľa odôvodňujúcich v zmysle § 77 ods. 1 zákona o rodine priznanie výživného spätne najdlhšie na dobu troch rokov odo dňa začatia konania. Ďalší postup okresného súdu smeroval k príprave

a prejednaní vecí na pojednávani (doručovanie repliky, dupliky, ustanovenie kolízneho opatrovníka a podobne).

10.2 Okresný súd vec prejednal celkom na štyroch pojednávaniach (9. júna 2020, 22. septembra 2020, 19. novembra 2020 a 19. januára 2021), ktoré boli zo strany zákonnej sudkyne vždy nariadované v primeraných časových intervaloch (s odstupom najviac 3 mesiacov) s prihliadnutím na určitý časový priestor potrebný k zrealizovaniu procesných úkonov doručovania vyjadrení stranám, kolíznemu opatrovníkovi, zabezpečenia lustrácie zameranej na šetrenie príjmových pomerov rodičov a podobne.

10.3 V dôsledku pandemickej situácie spomínanej už v bode 8.3 tohto rozhodnutia boli zrušené pojednávania nariadené na 21. január 2021, 25. február 2021, 8. apríl 2021 a 5. október 2021. Táto objektívna okolnosť bola nepochybne významným faktorom negatívne ovplyvňujúcim priebeh napadnutého konania, v dôsledku ktorej nebolo *de facto* možné v priebehu roka 2021 vec prejednať na pojednávani, avšak táto vznikla mimo dispozície okresného súdu. Okresný súd v rámci svojich možností vo veci konal priebežne a nemožno mu vytknúť v jeho postupe ani ojedinelé obdobia nečinnosti či nesústredený postup. O uvedenom svedčí aj to, že ihneď po odpadnutí už spomínanej objektívnej prekážky okresný súd na pojednávani 19. januára 2022 vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 8 P 245/2019-412, ktorým návrh matky zamietol a náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov. Aj ďalší postup okresného súdu možno vyhodnotiť ako absolútne plynulý a bezprieťahový, keď tento 14. februára 2022 expedoval písomné vyhotovenie rozsudku účastníkom konania.

11. Sťažovateľom povinne zastúpených advokátom je nutné vytknúť, že napriek obsiahlosti samotného textu ústavnej sťažnosti táto obsahovo disponuje iba všeobecnými formuláciami, tendenčnými až zavádzajúcimi tvrdeniami, ktoré sú v rozpore s reálnym skutkovým stavom veci. Nemožno si nevšimnúť, ako dôrazne sťažovatelia prízvukujú istú neschopnosť okresného súdu vo veci rozhodnúť v súlade s imperatívom vyjadreným v čl. 48 ods. 2 ústavy, avšak pochybenia samotných sťažovateľov možno vidieť už pri podaní návrhu, ktorým iniciovali napadnuté konanie (k tomu pozri bod 11.1).

11.1 Správanie sťažovateľov, resp. ich právneho zástupcu v napadnutom konaní, je tiež okolnosťou, ktorá je v rozpore s tvrdeniami obsiahnutými v ústavnej sťažnosti. Nie je akceptovateľné, aby právny zástupca nereagoval na výzvu súdu na predloženie plnomocenstva k zastupovaniu sťažovateľov za súčasného podania sťažnosti na prietahy v napadnutom konaní predsedovi súdu podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a to po piatich mesiacoch od jeho začatia. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že sa mu ako efektívnejší javí prístup, ak právny zástupca sústreďí svoju pozornosť na účelné vedenie súdneho konania, v ktorom prezentuje svoj návrh bez nedostatkov, s kompletným návrhom na vykonanie dôkazovania a pružnou reakciou na výzvu konajúceho súdu.

11.2 Ústavná sťažnosť vykazuje aj mnohé nepresnosti a zmätočné formulácie, ktoré v konečnom dôsledku výrazne znižujú jej kvalitatívnu úroveň a vyvolávajú dojem, že sťažovatelia opisujú priebeh úplne iného než ústavnou sťažnosťou napadnutého konania. Za zmienku stojí napríklad argumentácia sťažovateľov, že „... dlhodobým nekonaním zo strany porušovateľa, resp. konaním priečiacim sa zákonu a neskôr nesústredenosťou pri rozhodovaní o merite veci sa opätovne budú navyšovať náklady na celé konanie z dôvodu potreby právneho zastúpenia a neúspešná strana bude znášať trovy súdneho konania za celú dobu, pričom už dnes je zrejmé, že doba konania bude ešte narastať...“ (bod 103 ústavnej sťažnosti). Pokiaľ ide o otázku trov konania, nie je možné súhlasiť s týmto tvrdením, keďže v súdnom konaní sťažovateľov platí zásada, že každý z účastníkov si platí

trovy konania sám (§ 49 CMP) a okresný súd rozhoduje o trovách konania podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Obdobne tak tvrdenie sťažovateľov „... ak by teda toto konanie bolo rozhodnuté správne po vecnej a právnej stránke už po prvýkrát, ušetrili by sa tým aj značné náklady na trovy súdneho konania pozostávajúce aj z trov právneho zastúpenia, ktoré bude musieť neúspešná strana uhradiť aj za stranu, ktorá v spore mala úspech...“ (bod 104 ústavnej sťažnosti) nie je pravdivé, keďže v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu napadnuté konanie prebiehalo výlučne na súde prvej inštancie bez akéhokoľvek predchádzajúceho meritórneho rozhodnutia.

12. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľov o tzv. privilegovanom type konania ústavný súd uvádza, že hoci predmetom napadnutého konania je návrh na určenie výživného pre maloleté deti (čiže vec, ktorá si vyžaduje osobitnú starostlivosť súdu na naplnenie účelu súdneho konania), v konkrétnom prípade sťažovateľov nejde o úpravu pomerov do budúcnosti. Situácia, keď sú pomery maloletých detí upravené už právoplatným rozhodnutím súdu (konkrétne rozsudkom č. k. 8 P 90/2019-23 z 15. januára 2019, pozn.) a sťažovatelia sa domáhajú priznania výživného späť do minulosti, je teda odlišná (čo sa týka významu a prednosti konania) od tej, keď súd rozhoduje vo veci starostlivosti o maloletých a úprave rodičovských práv a povinností do budúcnosti, kde akákoľvek úprava absentuje. V tejto súvislosti ústavný súd považuje tvrdenie sťažovateľov o absolútnej prioritě konania a absolútnom neoprávnenom zásahu zdĺhavým postupom okresného súdu do základných práv sťažovateľov oberajúcich ich o možnosť tráviť čas so svojou rodinou (bod 7 ústavnej sťažnosti) za nepravdivé, nezodpovedajúce skutočnému stavu veci. Rovnako ústavný súd vyhodnocuje aj tvrdenie sťažovateľov, že okresný súd rozhoduje o ich návrhu, rozhoduje súčasne aj o budúcnosti maloletých sťažovateľov, ktorým súčasná úprava škodí, čím konajúci súd priviedol rodinu sťažovateľov do stavu právnej neistoty (bod 93 ústavnej sťažnosti). Sťažovateľmi prezentovaná „paušálna“ citácia početnej judikatúry ústavného súdu a ESLP, akcentujúca na predmet napadnutého konania vyžadujúceho osobitnú starostlivosť konajúceho súdu, a to napriec celou ústavnou sťažnosťou (napr. bod 3, 5, 36 ústavnej sťažnosti, pozn.), je dôkazom zlej interpretácie sťažovateľmi uvádzanej judikatúry, bez žiadnej relevancie k prejednávanej veci, keďže ide o rozhodnutia, čo sa týka skutkového základu v odlišných sporoch.

13. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd už v minulosti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných priťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). Posúdenie intenzity zásahu okresného súdu do základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných priťahov je v tomto konaní potrebné zasadiť do komplexného rámca napadnutého konania, jeho predmetu, skutkovej náročnosti (rozsah súdneho spisu viac ako 400 strán) či správania sťažovateľov a ich právneho zástupcu a nemožno ho teda definovať len numerickým vyjadrením rokov a mesiacov jeho trvania. Ústavný súd v danom kontexte a aj s prihliadnutím na skutočnosť, že okresný súd vo veci aktívne konal a vec (hoci neprávoplatne) rozhodol, v tejto fáze napadnutého konania sťažovateľmi tvrdené porušenie nimi namietaných základných práv (bod 1) v relevantnej ústavnoprávnej intenzite nevzhliadol.

14. Vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľov k záveru, že neexistuje okolnosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení sťažovateľmi namietaných práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu

15. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietané porušenie práva podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu (doplnenie ústavnej sťažnosti z 3. januára 2022, pozn.) postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti absentujú konkrétne dôvody, v ktorých by podľa sťažovateľov malo spočívať porušenie označeného práva. Navyše, vo vzťahu k označenému právu podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu zároveň úplne absentuje aj zdôvodnenie aplikovateľnosti medzinárodného paktu v posudzovanej veci.

16. Ústavnému prieskumu tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľov (aj napriek ich zastúpeniu advokátom) bráni argumentačná nedostatočnosť ústavnej sťažnosti, keďže táto neobsahuje relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu namietaného porušenia práva. Ústavná sťažnosť v tejto časti nenapĺňa požiadavku kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá vyplýva z §123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a preto ju v tejto časti ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov obsiahnutých v petite ich ústavnej sťažnosti.

18. Zároveň dáva ústavný súd do pozornosti, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde] a keďže k odstráneniu sťažovateľmi tvrdenej právnej neistoty skutočne dôjde až právoplatným skončením napadnutého konania, nie je vylúčené, aby v prípade vzniku prierahov v ďalšom priebehu napadnutého konania podali svoju ústavnú sťažnosť opakovane, avšak po splnení všetkých zákonných podmienok s uvedením relevantnej skutkovej a právnej argumentácie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. februára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu